

O lidech provinilých, a přece zachráněných

Základ kázání: 2 Kor 4,6-7

Čtení: Nehemjáš 8,1-12

Celým svým srdcem ti vzdávám chválu, přímo před bohy, bůžky, modlami, idoly a vůdci ti zpívám žalmy, tobě, Hospodine, se klaním a tvému jménu vzdávám chválu za tvé milosrdenství a za tvou věrnost.

Na tebe spoléháme, Bože, protože věříme, že tvé milosrdenství trvá až na věky a týká se i všech nás.

Před týdnem tu byla řeč o králi, který zajatcům dopřál svobodu, a o prorocích, kteří místo sebechvály nebo místo sebemrškačství doporučují, aby se člověk podíval do zrcadla: neuvidí tam sice svého zachránce (Boha přece nikdy nikdo neviděl), uvidí tam však někoho, koho Bůh neopustil. Ten pohled za to stojí: aby nám došlo, kdo jsme, a taky aby bylo jasno v tom, že žádné zlo nemá navrch nad Boží lásku. Že i když je nejhůř, Bůh je nablízku a podává nám ruku.

Ten příběh (z knihy Ezdrášovy) má pokračování v osmé kapitole knihy Nehemjáš. Přiberme k němu ještě úryvek z druhého Pavlova dopisu do Korintu (2 K 4,6-7): Neboť Bůh, který řekl „ze tmy ať zazáří světlo“, osvětlil naše srdce, aby nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově. Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás.

Dějství první

Když svého času do země vtrhli vojáci a zanechali po sobě spoušť, způsobili tím nejen hospodářské škody, ale taky lidem nabourali víru. Spouště lidí připadlo, že už Bohu odzvonilo: „Co s vírou, když nás neochránila?“ tázali se a nevěděli, co dál. Bylo jim

smutno a prorocké rady, ať se při hledání viníků nezapomenou podívat do zrcadla, hněvivě odmítali a považovali je málem za vlastizradu.

Jenže pak se poměry změnilly, tamten král, pohan jak poleno, propustil zajatce domů a nařídil vrátit lup. „Víra v Boha nás nezachránila, to až tady ten neznaboh,“ povídalo se (vcelku pochopitelně) mezi lidmi, jenže prorok Izajáš toho neznaboha nazval Božím mesiášem – aby jim došlo, že „co činí Bůh, vše dobré jest“, jak praví jeden song, a že když Bůh podniká nějakou záchrannou akci, nejsou jeho možnosti omezeny jen na ty, koho bychom mu doporučili.

Dějství druhé

Mají za sebou prožitá léta totality a nemají na ně dobré vzpomínky. Ale ta doba je pryč, teď jsou zase volní. Trvalo jim po návratu celá desetiletí, než obnovili, co bylo třeba, ale teď už to skoro dokončili. „Zas to bude jako za starých časů. Byla to dřina a trvalo to dlouho, ale teď už se nám snad bude žít líp,“ mínili a chystali se slavit.

I shromáždili se na velkém prostranství u Vodní brány. Postavili tam dřevěnou kazatelnu, na ni vystoupil znalec zákona Ezdráš a předčítal z Bible. Třináct mužů mu přitom koukalo přes rameno a on hlasitě četl od svítání až do oběda. Když otevřel Bibli, všichni vstali, a vždycky když dobrořečil Bohu, zvolali hlasitě amen.

Proč tu oslavu pojali zrovna takhle? Nebylo by lepší si něčím dobrým přituknout na dosažené úspěchy? Nebylo by to lepší. Jedna věc jim totiž ještě schází: už mají vyšperkované domy, dokončili i hradby, aby sem nikdo cizí nemohl, ale ještě si musejí ujasnit, kdo vlastně jsou, kam jdou, odkud, proč a kudy. Kde jsou doopravdy doma (adresu mají, pošták ji zná, ale tu nemyslím: mám na mysli kořeny, které je drží a živí a tak dál). Ještě před pár lety zažívali totalitu a úzkostně vyhlíželi nějaké světlo na konci tunelu. Teď jsou z tunelu venku (což stojí za oslavu), jenže co dál? Jaký máme vlastně cíl? Kudy a kam se dát?

Vyšli na náměstí, aby se poohlédli, jaké zaměření a smysl života kdo kde nabízí, a bylo z čeho vybírat. Vždycky je z čeho vybírat, různé recepty ekonomické, národovecké, revoluční, pověřené, prostě všelijaké, nabídka je to pestrá, ale co z ní zvolit? Tenkrát se oklepávali z totality, my se zas jednou budeme oklepávat z šoku, který způsobila epidemie, a čeká nás podobné hledání, co a jak dál.

Tam na prostranství před Vodní branou si někteří z nich uvědomili: „Ale my přece máme pevné kořeny, jen se v nich chceme víc vyznat.“ Právě proto jim čte Ezdráš zrovna z Bible, tam je toho o těch kořenech řečeno hodně. A tak poslouchali, vstávali, na kolena padali, amen volali a bylo jim čím dál tím smutněji. Zvláště když slyšeli modlitbu, kterou pronesl úředník Nehemjáš. Vlastně to byla taková dlouhatánská inventura života: „Dal jsi nám svět k přebývání, Bože, zařídils nám jej, vybavil jsi nás a my jsme ti za to byli nevěrní.“ Tuhle větu v různých obměnách opakoval mnohokrát. Chtěli mu kolikrát skočit do řeči a připomenout, že pozor, za ledacos taky můžou Němci, Rusové, komunisti, neoliberalové, ateisti a kdo ještě, ale nedbal na ty vsuvky: teď mluvíme o Pánu Bohu a o každém z nás, na tamty druhé se nás teď Bůh neptá. „Bloudíme, Bože, a nevíme, jak z toho ven. Byli jsme ti nevěrní.“

Co na to tak mohli říct? Věrní Bohu nebyli, životní tmou nechtěli, přáli si světlo, ale rozsvítit slunce spravedlnosti neuměli. A tak truchlili. Snad že jim při té četbě došlo, jak je to s tím zrcadlem při hledání viníků. A Ezdrášovi zase došlo: vždyť oni tomu nerozumějí! Vždyť neporozuměli, že v zrcadle vidím člověka provinilého, a přece zachráněného. „Tak už s tím smutněním přestaňte, povídá, dnešek je svatý Boží den a vy jděte a jezte a pijte něco dobrého a pošlete nějaký dárek těm, kdo nic nemají. Ať je vaší záštitou radost z Hospodina!“ I vyklubala se z toho náramná slavnost - a to proto, dodává biblický vypravěč, že lid konečně porozuměl slovům, která mu byla zvěstována.

Z čehož by se dalo vyvodit, že kdo slyší Boží slovo, má z toho

mít radost. Tak jednoduché to však není. Boží slovo člověka někdy povzbudí, jindy s ním zatřese, někdy ho šokuje, někdy přibrzdí a jindy naopak vyžene do nějaké bohulibé akce. To pak člověk jde a v poslušnosti Božího slova ničí a boří a staví a sází (vezmu-li si za příklad jednoho z proroků) - jenže se z toho nedá vyvodit žádné pravidlo, co kdy a jak. Tak musíme přemýšlet sami, co kdy a jak, a hledáme přitom nápovědu v Bibli (nápovědu - nikoli jízdni řád). Hledáme v Bibli, jako na tom náměstí oni tehdy, ale není Boží slovo úplně všechno, co tam čteme. Boží slovo se z toho teprve stane, až nás probere k životu a nasměruje dopředu a dohlídne, abychom zůstali do budoucna pořádně otevření tomu, co od Boha teprve přichází.

To se ví, že nebude nikdy nouze o lidi s patentem na rozum a prý s jedině správným výkladem - takových postav už tu bylo, v moci úřední i zcela na okraji. V dějinách církve se jich hemžilo až až, pak to místo církvi vzali do ruky jiní, ale zas taková změna to nebyla. A nebude to moc jiné ani za nás a za našich potomků: však jsme - jak praví jeden apoštol - hliněné nádoby uplácené z prachu, a hledáte-li poklad, nejsme to my, ale Boží slovo: to slovo, co tu bylo od začátku, pak taky v době onoho ezdrášovského sročení na náměstí a v časech našich jakbysmet a až do samého konce.

Ten poklad - když už cituju apoštola - obnáší to, že nám Bůh dal spatřit světlo své slávy ve tváři Kristově: ve tváři toho, jenž jest tichý a pokorný srdcem a nedemonstruje před světem svou sílu, zato se stal dveřmi, kterými se chodí na pastvu a taky k záchraně.

Dějství zatím poslední

Tak jsme tu, Pane, hliněné nádoby všelijak rozšklebené, životem pochroumané, oprýskané a naprasklé, a přišli jsme nafasovat poklad. Přišli jsme kvůli těm Kristovým dveřím, co se jimi chodí pro záchranu. Tak se nezlob, že jsme zrovna takovíhle, a díky, že jsme vůbec směli přijít.

Ne že by nebylo proč brečet, to jistě je a ještě bude. Ne že by se nám nemohlo nic stát, to tedy může. Ale první věc je, že nejste sami svoji a záštitu máte v Hospodinu, povídal Ezdráš. Kvůli tomu je dnešek den chvály. Pak hned dojde na to, co máte dělat: jestli vás Boží slovo přibrzdí, šokuje, probudí k životu a tak.

I rozešel se všecken lid a jedli a pili a posílali dárky a udělali si náramnou slavnost, protože porozuměli svým vlastním kořenům.

Jak to bylo dál, to už ovšem bude na nás.

Ještě slova požehnání:

Neštěstí chodívá po horách a po lidech taky, a tak se - trochu s úzkostí - rozhlížím, odkud by tak přišla pomoc. A zatímco ji hledám, ona si mě našla: Pomoc přichází od Hospodina, jenž učinil nebesa i zemi.

Nedopustí, abyste se na křižovatkách či na scestí zřítily kamsi do propasti. Vždyť Hospodin je váš ochránce, stín po vaší pravici. Věřte: nezaspí ten, jenž o vás má starost a péči. Nedopustí, aby vás zničilo to, co člověka ohrožuje, když svítí slunce, ani to, co za noci, když vyjde měsíc.

Vždyť váš život Hospodin chrání od zla - tak je tomu od počátku, kdy jsme ještě ani nebyli, až do posledního dechu, ba i potom.

Milost a pokoj Boží ať vás provázejí, kamkoli půjdete. Amen.